
İNGİLTERE'Yİ BEKLEYEN BREXİT KAOSU

16.01.2019

TRT Haber (16 Ocak 2019)

İngiltere'de parlamentonun, Başbakan Theresa May'in Avrupa Birliği (AB) ile vardığı Brexit anlaşmasını ezici çoğunlukla reddetmesinin ardından ülkedeki kaos havası yoğunlaştı.

İngiliz parlamentosunda dün akşam yapılan oylamada May'in AB ile vardığı Brexit anlaşması, 202'ye karşı 432 oyla reddedildi.

İngiliz basını Mayin 230 farkla kaybettiği oylama için tarihi yenilgi ifadesini kullanırken, ana muhalefetteki İşçi Partisi hükümet hakkında güven oylaması teklifini parlamentoya sundu.

Brexit oylaması, İngiliz parlamentosunun tarihinde son 94 yılda bir hükümetin uğradığı en büyük yenilgi olarak gösteriliyor.

Erken seçim

May hükümeti, parlamentoda yapılacak güven oylamasında gerekli desteği alamazsa düşecek. Bu durumda, yeni hükümetin kurulması için 14 günlük süre başlayacak. Ancak parlamentoda Mayin azınlık hükümetine alternatif bir hükümet kurabilecek çoğunluk bulunmuyor. Bu durumda, ülkenin 25 iş gününden önce olmamak koşuluyla erken seçime gitmesi gerekiyor.

Bu senaryonun gerçekleşmesi halinde, erken seçim aynı zamanda Brexit konusunda bir referandum niteliği de kazanacak.

Ancak May hükümetine dışarıdan destek veren Kuzey İrlandanın Demokratik Birlik Partisi (DUP), bugünkü güven oylamasında Maye destek vereceğini açıkladı. DUP, AB ile yeni bir anlaşmaya varması için Maye fırsat tanıyacaklarını ilan etti.

Mayin liderliğini yaptığı Muhafazakar Parti içindeki sert Brexit yanlısı isimler de güven oylamasında hükümeti destekleme sinyali veriyor. Bu koşullarda, May hükümetinin düşmesi zayıf bir ihtimal olarak değerlendiriliyor.

B Planı ve yeni müzakere

May de güvenoyu alması halinde parlamentoya pazartesi günü bir B Planı sunacağını açıkladı. Parlamento, geçen hafta aldığı kararla Mayin 3 gün içinde bir "B Planı" açıklamasını zorunlu kılmıştı.

Mayin önünde AB ile müzakere ederek anlaşmanın en çok tepki çeken yönünü oluşturan tedbir maddesini değiştirme seçeneği bulunuyor. Ancak AB tarafı buna sıcak bakmadığını daha önce ilan etmişti.

Tedbir maddesi, İngiltere ile AB arasında Brexit sonrasında Kuzey İrlanda ile İrlanda Cumhuriyeti arasına sınır girmesini önleyecek bir çözümü de içeren kapsamlı ticaret anlaşmasına varılamaması halinde devreye girecekti.

Maddeye göre, aranan türden kapsamlı bir anlaşmaya varılana kadar İngilterenin bütünü gümrük birliği içinde kalacak ancak Kuzey İrlanda için ilave AB kuralları da geçerli olacaktı. Bu da İngiltere ile Kuzey İrlanda arasına bir tür sınır girmesine ve İngilterenin anayasal bütünlüğünün zarar görmesine yol açma ihtimalini beraberinde getirecekti.

Ancak İngilterenin parçası olan Kuzey İrlanda ile AB üyesi İrlanda Cumhuriyeti arasındaki sınır sorunu çözümsüzlüğünü koruyacak gibi görünüyor. Bu da Mayin parlamentoyu tatmin edecek yeni bir anlaşmaya varma şansını azaltıyor.

May bugün yaptığı konuşmada, hem partisi içindeki muhaliflerle, hem DUP ile hem de muhalefet partileri ile görüşerek yeni politikasını belirleyeceğini söyledi.

Anlaşmasız Brexit

İngilterenin önündeki bir diğer seçenek de ABden anlaşmasız olarak ayrılmak. Bu, sert Brexit yanlılarının destek verdiği bir senaryo olsa da parlamentonun ezici çoğunluğu bu seçeneğin karşısında yer alıyor. Parlamento, geçen hafta yapılan bir oylamada hükümetin anlaşmasız Brexit için ayırdığı bütçeyi kullanmasını kendi onayına tabi kılmıştı.

İngiliz hükümetinin her şeye karşın anlaşmasız Brexiti tercih etmesi durumunda ise ülke tam bir kaosa sürüklenebilir. İthalatının ezici çoğunluğunu AB ülkelerinden yapan İngiltere, bu yolu izlemesi durumunda gıda ve ilaç başta olmak üzere bir süre sıkıntı yaşayabilir.

Bankacılık ve finans sisteminde yaşanacak aksamalar ile sınır kapılarındaki kuyrukların da yaşamı olumsuz etkilemesiyle ülkede toplumsal olayların çıkması da gündeme gelebilir.

Anlaşmasız Brexitin en radikal sonuçlarından biri iki İrlanda arasına fiziki sınır çekilmesi olabilir. Bu durumda, İrlanda Adası'nda terörün yeniden başlaması ve ilk hedefin de sınır kontrol noktaları olması ihtimaller arasında yer alıyor.

İskoçya

Anlaşmasız Brexit, İskoçyada bağımsızlık referandumu yapılması ihtimalini de artırıyor.

İskoçyada 2014te bağımsızlık referandumu yapılmış ancak İngiltereye bağlı kalınması yönünde sonuç alınmıştı. Bu sonuçta, İskoçyanın İngiltereden ayrılmasının ABden de ayrılması anlamına

geleceği şeklindeki propaganda etkili olmuştu.

AB referandumunda İşkoçların yüzde 62'si üyeliğin devamı yönünde oy kullandı. İngilterenin anlaşmasız ayrılığı seçmesi durumunda İşkoçyadaki bağımsızlık yanlılarının da yen bir bağımsızlık referandumu için baskıyı artırması gündeme gelebilir.

Ayrılığı ertelemek

İngiltere, ABden resmen ayrılışını erteleme seçeneğine de başvurabilir. AB ile uzlaşılarak atılması gereken bu adım, ülkenin 29 Martta gerçekteşmesi gereken ayrılığının daha kapsamlı müzakerelere izin verecek şekilde ertelenmesini beraberinde getirecek. Ancak 2 yıl süren müzakerelerle aşılamayan Kuzey İrlanda sorununun daha uzun müzakerelerle çözülebileceğinin garantisi bulunmuyor.

Bu türden bir uzatma, İngilterede Brexit sürecinin sulanması ve Brexit karşıtı muhalefetin güçlenmesi anlamına gelebilir.

Yeni referandum

İngilterede Brexit karşıtı cephe bu konuda yeni bir referandum talep ediyor. Macar asıllı Amerikalı iş adamı George Sorosun mali kaynak sağladığı yeni referandum kampanyalarına, aralarında eski Başbakan Tony Blairin da yer aldığı siyasi figürler destek veriyor.

İngiltere'de yeniden referandum yapılmasını isteyenler, ilk referandumun bir dizi yalan üzerine kurulu kampanyayla sakatlandığını ancak halkın aradan geçen sürede bu yalanların farkına vardığını savunuyor.

İngiltere'de AB referandumunda göçmen karşıtı propaganda yürütölmüş, özellikle de Türkiyenin AB üyesi olmasıyla 78 milyon Türk'ün İngiltereye göç edeceği şeklinde ifadeler afişlerde kullanılmıştı.

Yeni referandum için İşçi Partisi lideri Jeremy Corbyn üzerindeki baskı da artıyor. Parlamentonun mevcut dengeleri içinde Corbyn'in yeni referandumdan yana ağırlılığını koyması halinde, bu seçenek daha da güçlenecek.

İngiltere 23 Haziran 2016da yapılan referandumda yüzde 48e karşı yüzde 52 ile ABden ayrılma kararı almıştı.

Sürecin normal işlemesi durumunda ülkenin 29 Martta ABden resmen ayrılması gerekiyor.

Kaynak: AA

Kaynak/Source: